

Geleneksel Çocuk Oyunlarına Yönelik Öğretmen Görüşleri

Büşra Nur TURAN¹

Alpaslan GÖZLER¹

Mehmet Behzat TURAN^{2*}

Mahmut İNCETÜRKMEN³

Ahmet MEYDANI³

¹ Erciyes Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, *KAYSERİ*
² Erciyes Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, *KAYSERİ*
³ Milli Eğitim Bakanlığı

DOI: 10.31680/gaunjss.757332

Orijinal Makale / Original Article

Geliş Tarihi / Received: 24.06.2020

Kabul Tarihi / Accepted: 21.07.2020

Yayın Tarihi / Published: 14.09.2020

Öz

Bu çalışmanın amacı geleneksel çocuk oyunları turnuvasına katılan öğretmenlerin, geleneksel çocuk oyunlarının öğretmen ve öğrenciye katkısını araştırmak ve diğer derslere katkısı ve uygulamaya yönelik durumlarının ortaya çıkarılmasıdır. Çalışmanın örneklem grubunu Kayseri'de görev yapan, Kayseri il milli eğitim müdürlüğü tarafından düzenlenen geleneksel çocuk oyunları turnuvasına katılıp eğitim almış 32 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan öğretmenlerden derinlemesine bilgi toplamak amacıyla araştırmacı tarafından yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmış, öğretmenler okullarında ziyaret edilerek görüşleri alınmıştır. Öğretmenlerin vermiş olduğu cevaplar nitel araştırma yöntemlerinden, içerik analizi ile yöntemi ile analiz edilmiştir. Yapılan çalışma sonucunda geleneksel çocuk oyunlarının öğrenci-öğretmen ilişkilerine olumlu yansımalarının olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Geleneksel çocuk oyunlarının diğer derslere olan katkısı konusunda öğretmenler, çoğunlukla oyunların öğrencilere odaklanma, özgüven ve motivasyon sağlama gibi bireysel katkılarını ifade etmişlerdir. Geleneksel çocuk oyunlarının uygulama boyutunda ise zaman yetersizliği, oyunlar için gerekli araç gereçlerin yetersizliği, oyun alanlarının kısıtlı olması ve sınıf mevcutlarının kalabalık olması gibi bir takım olumsuzlukları belirtmişlerdir. Geleneksel çocuk oyunlarına her sınıf düzeyinde daha çok yer verilerek toplumsal değerlerin öğretimi, Türk kültür ve coğrafyasının tanıtımı, sahip olunan toplumsal gelenek, görenek ve kültürel değerlerin gelecek kuşaklara aktarımı sağlanabilir.

Anahtar Kelimeler: Oyun, Geleneksel Çocuk Oyunları, Öğretmen

Teacher Views on Traditional Children's Games

Abstract

The purpose of this study investigate the contribution of traditional children games to teachers and students and to reveal their contribution to other lessons and their application. The sample group of the study consisted of 32 teachers who participated in the traditional children's games tournament organized by the Kayseri provincial directorate of education. A semi-structured interview form was prepared by the researcher in order to collect in-depth information from the teachers who participated in the research, teachers were visited in their schools and their opinions were taken. The responses given by the teachers were analyzed by qualitative research methods, content analysis, and method. As a result of the study, it was concluded that traditional children's games had positive reflections on student-teacher relations. Regarding the contribution of traditional children's games to other lessons, teachers often expressed individual contributions of games such as focusing on students, providing self-confidence and motivation. In the application dimension of traditional children's games, they stated some problems such as lack of time, insufficient equipment for games, limited play areas and crowded class sizes. Traditional children's games should be included at every grade level, the teaching of social values, promotion of Turkish culture and geography, transfer of social traditions, customs and cultural values to the next generations should be ensured.

Keywords: Game, Traditional Kids Games, Teacher

* Sorumlu Yazar: Mehmet TURAN

E-mail: behzatturan@erciyes.edu.tr

Giriş

Oyunlar, bireylerin hayatlarının her aşamasında yer alan uğraşlardır. Çocukların, farklı gelişim alanlarında destekleyen, belirli zaman ve yerde, belirlenen kurallar ile yapılan, eğlenerek gelişimlerinin desteklenmesini, dinlenmelerini ve öğrenmelerini sağlayan etkinliklerdir (Özer, Gürkan ve Ramazanoğlu, 2006). Oyunla ilgili alan yazın incelendiğinde, biyolojik, fizyolojik, psikolojik ve sosyolojik çeşitli kuramların geliştirildiği görülmektedir. Bunlardan biyolojik ve fizyolojik kuramlar oyunun fazla enerjiyi attığına, yaşama hazırladığına ve taklide dayandığına vurgu yaparken psikolojik kuramlar, oyunun içgüdüsel olduğuna, dinlendirdiğine, kendini ifade becerisini geliştirdiğine ve yaratıcılığa katkıda bulunduğuna vurgu yapmaktadır. Sosyolojik kuramlar ise oyunun kültürel, toplumsal ve yaşamsal boyutuna odaklanmaktadır (Özdemir, 2006). Biyolojik ve fizyolojik kuramlar içinde yer alan yaşama hazırlık kuramı, oyunun eğitsel ve içgüdüsel bir deneyim olduğunu vurgular. Bu kurama göre, çocuklar yetişkin yaşamlarında gerekli olan becerileri oyun etkinlikleri ile edinirler (Sevinç, 2004). Oyunların kullanımının bireysel kullanım amaçlarının ve faydalarının yanında farklı bir takım amaç ve faydaları da vardır. Her toplum bünyesinde yaşamını sürdüren bireylere gelenek, görenek, kültür ve değerlerini aktarmayı hedefler. Toplumlar sahip oldukları gelenek, görenek, kültür ve değerlerin aktarımını oyunlar aracılığıyla da yapabilmektedir. Bu sebep ile toplumsal varlığın korunması ve aktarılması aşamasında oyunlar önemli bir misyon üstlenmektedir (Sümbüllü ve Altınışik, 2016). Geleneksel oyunlar, geçmişten günümüzde toplumun kültürü içinde yer edinen, bünyesinde hiciv, zekâ ve hareketlilik barındıran etkinliklerdir (Oğuz ve Ersoy, 2005). İşler (1997) 'e göre geleneksel oyun ise; içerisinde barındırdığı unsurları inanç ve törelerden alan, Türk gelenek ve göreneklerinin uygulama örnekleri olup kuşaktan kuşağa aktarılan sportif ve folklorik değerlerdir.

Günümüzde yaygınlaşan kent yaşamı, teknolojik araçlar ve teknolojiye dayalı geliştirilen oyunların çocuklara sunulması uzun yıllardır sahip olduğumuz kültürel öğeleri, gelenek, görenek ve değerleri barındıran oyunların unutulmasına sebep olmuştur (Hacısalihoğlu-Karadeniz, 2016). Geleneksel çocuk oyunlarının eğitim ortamlarına taşınması, kullanılması ve bu oyunların gelecek nesillere dönük muhafaza edilmesi oldukça gereklidir (MEB, 2010). Geleneksel çocuk oyunları sevgi, saygı, işbirliği, yardımlaşma, paylaşma, kurallara uyma gibi değer ve becerileri içerisinde barındırmaktadır (Fırat, 2013). Eğitim ortamlarında kültürel değerlerin ve

geleneklerin çözümlenmesi, anlaşılması ve aktarılması aşamasında ve eğitimciler için yaşadıkları toplum ve coğrafyanın değerlendirilmesi, tanıtılması açısından önemli araçlardır (Cengiz, 1997; Sağlam, 1997).

Araştırma ile geleneksel çocuk oyunlarına yönelik eğitim alan ve sınıfı ya da okulu ile çocuk oyunları turnuvasına katılan öğretmenlerin, geleneksel çocuk oyunlarının öğretmen ve öğrenciye katkısı, diğer derslere katkısı ve uygulamaya yönelik durumları başlıkları altında görüşlerine başvurmak amaçlanmıştır.

Yöntem

Bu araştırma nitel yöntemle gerçekleştirilmiş betimsel bir çalışmadır. Betimleme çalışmaları, mevcut durumun önceki olay ve durumlarla bağlantılarını göz önünde bulundurarak, durumlar arasındaki etkileşimi açıklar (Kaptan, 1991). Veri toplama aracı olarak gözlem, mülakat veya görüşme formu kullanıma imkânı vardır (Yıldırım ve Şimşek, 2008; Sönmez ve Alacapınar, 2011). Bu çalışmada araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu tercih edilmiştir.

Çalışma Grubu

Nitel araştırmalarda evren büyüklüğünden çok uygun örneklem alınma yoluna gidilmelidir (Neuman, 2012; Yıldırım ve Şimşek, 2008). Bu sebeple araştırmaya katılan öğretmenler Kayseri il milli eğitim müdürlüğü tarafından düzenlenen geleneksel çocuk oyunları turnuvasına katılıp geleneksel çocuk oyunları eğitimi almış 32 öğretmen üzerinden yürütülmüştür.

Verilerin Toplanması

Araştırmada öğretmenlere yarı yapılandırılmış görüşme formu verilmiştir. Öğretmenlerin vermiş olduğu cevaplar içerik analizi yöntemi ile incelenmiştir. Nitel araştırmalarda inandırıcılık önemlidir. Bunu sağlayabilmek için uzun süreli gözlem, ilgili kişilerden görüş alma ve derinlemesine bilgi toplamak esastır. Böylelikle araştırmanın inandırıcılığı dolayısıyla da geçerliliği arttırılmış olur (Yıldırım ve Şimşek, 2005). Araştırmaya katılan öğretmenlerden derinlemesine bilgi almak için yarı yapılandırılmış görüşme formu verilmiş ve doldurmaları için okullarında ziyaret edilmişlerdir. Toplanan veriler ve analizler uzman incelemesine sunulmuştur.

Araştırmanın iç geçerliliğini sağlamak için öğretmenlerle görüşmeler yapılmış, görüşme formunun daha detaylı ve kapsamlı doldurulması için öğretmenlerin okuluna gidilerek uygulama yapılmıştır. Veri toplama araçlarının hazırlanma kısmında kuramsal çerçeve esas alınmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2008; Karataş,2015). Araştırma sonuçlarının aktarılabilirliğini sağlamak için ayrıntılı betimleme yöntemi kullanılmış ve doğrudan alıntılama kullanılmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2005). Sosyal olaylarda durağanlık olmadığı için genelleme yapmak olanaksızdır (Yıldırım ve Şimşek, 2008; Johnson ve Christensen, 2008; Karataş, 2015). Bu sebeple araştırmada güvenilirlik olarak Guba ve Lincoln'ün (1985) belirttiği şekilde "tutarlılık" kavramı kullanılmıştır (Akt. Yıldırım ve Şimşek, 2005). Araştırmanın tüm aşamasında tutarlılığı sağlamak amacıyla araştırma sorusuna ve amaçlara bağlı kalınmıştır. Araştırmanın güvenilirliği, Miles ve Huberman (1994)'ın formülü (Güvenirlik = Görüş Birliği / Görüş Birliği + Görüş Ayrılığı x 100) kullanılarak hesaplanmıştır. İki farklı uzmanın yapmış olduğu kodlamalar arasındaki tutarlılık toplamda % 85 olarak belirlenmiştir.

Verilerin Analizi

Araştırmada, geleneksel çocuk oyunları eğitimini alan ve sınıfı ya da okulu ile çocuk oyunları turnuvasına katılan öğretmenlere geleneksel çocuk oyunları ile ilgili görüşleri alınarak içerik analizi yapılmıştır. Elde edilen nitel veriler sayısallaştırılarak frekans ve yüzdeleri elde edilmiştir. Veriler incelenerek kodlanmış ve ortak temalar adı altında toplanmıştır. Araştırmanın amacı dışına çıkılmamasını sağlamak için temalar oluşturulurken araştırma amaçları dikkate alınmıştır. Araştırma bulguları doğrultusunda geleneksel çocuk oyunlarına ilişkin öğretmenlerin görüşleri ile ilgili sonuçlara varılmıştır.

Bulgular

Geleneksel çocuk oyunlarına yönelik öğretmen görüşleri; öğretmen ve öğrenciye yönelik katkısı, diğer derslere katkısı ve uygulamaya yönelik durumlar başlıkları altında incelenmiştir. Öğretmen görüşleri tablolaştırılarak örnek ifadelerle birlikte verilmiştir.

Tablo 1. Geleneksel Çocuk Oyunlarının Katkısına Yönelik Öğretmen Görüşleri

Kodlar	f	%
Öğretmen-öğrenci etkileşimine katkı	26	39.4
Öğrencinin gelişimine (fiziksel, duygusal ve motor) katkısı	22	33.3
Oyun becerisi ve kurallara uyma becerisine yönelik katkısı	16	24.2
Diğer	2	3.1
Toplam	66	100

Tablo 1 incelendiğinde öğretmenler, geleneksel çocuk oyunlarının öğretmen-öğrenci arasındaki etkileşim sürecine olumlu katkılar sağladığına yönelik görüş bildirmişlerdir. Öğretmenler, oyunların çocukların farklı gelişim alanlarına ve kurallara uyma becerisine yönelik katkı sağladıklarını belirtmişlerdir. Bazı öğretmen görüşleri şu şekilde olmuştur.

Ö2: *“Derste çok çekingen ve içine kapanık olan öğrenciler özellikle çocuk oyunlarını oynarken farklı bir ruhun içine giriyorlar. Takım ve ekip olmanın ruhunu yaşıyorlar ve içlerindeki liderlik ruhunu ön plana çıkarıyorlar.”*

Ö7: *“Sınıflar arası maçlarda diğer sınıfta adını bilmediğim onlarca öğrenciyi artık bende tanıdım. Okulumda zümremde olan sınıfları tanımamı sağladı. Sadece öğrenciye değil bizlere de katkı sağladı”*

Ö13: *“3. Sınıf okutuyorum. Oyunlar sayesinde öğrencilerimin bazılarında motor beceriler arttı.”*

Ö22: *“Öğrencilerle müthiş bir iletişim ağı kuruyoruz. Öğrenciler oyun içinde kendi aralarında da iletişim ağlarını güçlendiriyorlar. Mesela birbiri ile fazla konuşmayan ayrı cinsiyetteki öğrenciler oyun içinde aynı takımda olunca rahatlıkla konuşup anlaşabiliyorlar...”*

Tablo 2. Geleneksel Çocuk Oyunlarının Diğer Derslere Katkısına Yönelik Öğretmen Görüşleri

Kodlar	f	%
Bireysel katkı (Odaklanma-özgüven-motivasyon)	18	56.2
Kural algısının gelişmesi	8	25
Stres atmaya katkı	6	18.8
Toplam	32	100

Tablo 2’de geleneksel çocuk oyunlarının diğer derslere katkısına yönelik öğretmen görüşlerine bakıldığında en fazla öğrenciye bireysel katkı sağlandığı görüşü tespit edilmiştir. Özellikle odaklanma, özgüven ve motivasyon öğretmenlerin belirtmiş oldukları başlıkları oluşturmaktadır. Öğrencilere kural algısının geliştiğini ve stres

atma gibi bir katkısı olduğunu da belirtmişlerdir. Bazı öğretmen görüşleri şu şekilde olmuştur.

Ö7: “Öğrencilerime özellikle matematik ve fen bilimleri dersinde başarılı olurlarsa onlara geleneksel çocuk oyunlarını oynatacağımı söylüyorum ve onlar da çok mutlu oluyorlar. Hemen hemen bütün öğrencilerim bu oyunlara katılmak istiyor.”

Ö14: “Oyunlarda kural ihlali ile yanan öğrenciler gerçek yaşamdaki kuralların da ne kadar önemli olduğunu anlıyorlar. Mesela kaleli yakar top oyununda top değmeden çizgi ihlali ile yanan öğrenci kuralların her detayının çok önemli olduğunu kavlıyor. Kendisi kurallara uyduğu kadar arkadaşlarının da kurallara uymalarına dikkat ediyorlar”

Ö20: “Bazen sınıfım derslerden bunalınca bana oyun oynamak istediklerini söylüyorlar. Okul bitince fazladan kalıp oynadığımız bile oluyor. Okulu daha fazla sevmelerine olumlu etkisi oluyor.”

Tablo 3. Geleneksel Çocuk Oyunlarını Uygulamaya Yönelik Öğretmen Görüşleri

Kodlar	f	%
Kısıtlılıklar (Zaman-Malzeme-Alan)	28	33.4
Kuralları bilme ve uygulamaya yönelik problemler	18	21.3
Sınıf mevcutlarının kalabalık olması	12	14.2
Hile ya da kural dışına çıkma girişimleri	8	9.5
Sakatlıklar ve kazalar	8	9.5
Okul idaresi	2	2.3
Toplam	84	100

Tablo 3'e bakıldığında geleneksel çocuk oyunlarının uygulanmasına yönelik olarak öğretmen görüşleri incelendiğinde öğretmenlerin en çok kısıtlı imkânlardan dolayı zorluk yaşadıklarını belirtmişlerdir. Bu kısıtlılıklar içinde zaman yetersizliği, malzeme azlığı ve oyunlara yönelik alanın olmaması ön plana çıkmıştır. Bunlarla birlikte öğretmenler oyunları oynarken kuralların tam uygulanmamasının ya da kurallara çok dikkat etmenin önemli olduğunu belirtmişlerdir. Oyunları oynarken sınıf sayısının kalabalık olması ve ders süresi içinde bazı öğrencilere sıra gelmediğini de belirtmişlerdir. Öğrencilerin oyunu oynarken bazen oyunu aşırı rekabete döktüğünü ve oyunu kazanmak için kural ihlali ya da hileli davranışlar yapıldığını belirtmişlerdir. Oyunların hız ve esneklik gerektiren kısımlarında bazen dikkat edilmediği için ufak tefek kazaların olduğu da öğretmenler tarafından belirtilen hususlardan olmuştur. Son olarak çok az sayıda öğretmen de okul idaresinden destek almadıklarını ifade etmişlerdir. Bazı öğretmenlerin görüşleri şu şekilde olmuştur.

Ö3: "Sınıfım 32 kişi. Oynatacağım oyun en fazla 12 kişi ile oynanıyor. En fazla iki gruba vakit yetiyor. Oynamayanlar çok üzülüyor. Bunun yanında okulun bahçesi tüm sınıflarla ortak kullanıldığı için büyük saha gerektiren mendil kapmaca ve tombik oyununu uygulamada problem yaşıyoruz."

Ö6: "Oyunlar çok güzel ama bazı oyunlarda malzeme gerekiyor. Malzeme olmayınca da bir anda oyun yarım kalıyor ve oynayamıyoruz. Okul idaresinin beden eğitimi dersi için almış olduğu voleybol ve futbol topu çok önemli ve zaruri bir ihtiyaçtır. Alınması gerekli."

Ö7: "Öğrencilerimizle oyunları oynarken çok problemler yaşıyoruz. Mesela öğrencinin bilmediği bir kuralı sürekli ihlal etmesi diğer öğrenciler tarafından kabul edilmiyor. Oyundan çıkmak istemeyince aralarında bağışmalar ve itişmeler başlıyor. O sebeple oynatılan oyunun kesinlikle ve kesinlikle kurallarının bilinmesi gerekir."

Ö11: "Bazı oyunlar tüm setler uygulanınca bir ders süresi yetmeyebiliyor. O sebeple ders zili çalsa bile biz oyunumuza devam ediyoruz."

Ö17: "Geçenlerde kaleli yakan top oyunu oynarken yanıp çıkması gereken öğrencinin çıktuktan sonra geri girdiğini fark ettim. Kendisini uyardım ve yanlışlıkla girdiğini söyledim. Farklı 1-2 oyunda daha benzer davranışlar yaptı. Bazen kazanma hırsı oyun zevkinin önüne geçiyor. O sebeple bunlara çok dikkat etmek gerekiyor."

Ö22: "Oyunda kendini kaybeden öğrenciler bazen çok hırslı davranıp karşısındaki öğrenciye zarar verebiliyorlar. Mendil kapmacada arkadaşını sobelemek isterken sırtına çok sert ya da yumrukla vuranlar oldu. Öğrencileri çok iyi kontrol etmemiz gerekmektedir."

Tartışma ve Sonuç

Geleneksel çocuk oyunlarının öğretmen ve öğrenci arasındaki iletişime ve etkileşime olumlu katkılar sağladığı, öğrencilerin farklı gelişim alanlarına katkı sağladığı ve öğrencilerin kurallara uymak konusunda duyarlılığını arttırarak sosyal becerilerine katkı sağladığı sonucuna ulaşılmıştır. Celayir (2015), öğretmenlerle yapmış olduğu çalışmasında geleneksel çocuk oyunlarının, çocukları farklı gelişim alanlarında desteklediği sonucuna ulaşmışlardır. Kavas (2016), yapmış olduğu çalışma ile geleneksel çocuk oyunlarının çocukların zihinsel ve bedensel gelişimlerine katkı sağladığını ifade etmiştir. Geleneksel çocuk oyunları içerisinde hareketlilik, ritim, rekabet barındırmaktadır. Budak'ın (2016), 8-9 yaş çocukları ile yaptığı çalışmasında geleneksel çocuk oyunlarının çocukların ritim yeteneklerine olumlu yönde etkisi olmuşken, oryantasyon yeteneklerinde istatistiksel açıdan anlamlı bir katkısı olmamıştır. Aliyeva (2008), çalışmasında Ahıska Türklerine özgü çeşitli çocuk oyunlarını incelemiş ve oyunların çocukların fiziksel ve zihinsel gelişimlerini olumlu yönde etkilediğini ifade etmiştir. Geleneksel çocuk oyunlarının diğer derslere olan katkısı öğretmenler ile görüşüldüğünde ise öğretmenler bu oyunların öğrencilere odaklanma, özgüven, motivasyon ve kurallara uyma becerileri gibi bireysel katkı

sağladığını ifade etmişlerdir. Özden Gürbüz (2016), çalışmasında 25 geleneksel çocuk oyununu derleyerek oyunları türlerine göre incelemiştir. Oyunlar için görüşme formları oluşturularak 16 kişi ile görüşme yapılmış ve oyunların çocukların hangi gelişim basamaklarına katkı sağladığı değerlendirilmeye çalışılmıştır. Geleneksel çocuk oyunlarının Türkçe'yi doğru ve etkili kullanma, iletişim, problem çözme, eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, çok yönlü düşünme, ilişkilendirme, sınıflandırma, özeleştiride bulunma gibi becerilere katkı sağladığı sonucuna ulaşılmıştır. Anılan, Girmeni Öztürk ve Koçkar (2003), kaynak kişilerle yaptıkları görüşmeler sonucunda geleneksel çocuk oyunlarının bilişsel ve sosyal gelişime olumlu yönde katkı yaptığı sonucuna ulaşmışlardır. Literatürdeki mevcut çalışmalar, ulaştığımız geleneksel çocuk oyunlarının farklı gelişim alanları üzerindeki olumlu etkisini destekler niteliktedir.

Son yıllarda teknolojinin gelişmesi, kentleşmenin yaygınlaşması ile birlikte oyun alanları sınırlı hale gelmiş, kentlerde nüfus yoğunluğu artmış ve çocukların evde, spor okullarında ya da teknolojik aletlerle geçirdikleri zaman artmıştır (Horzum, Ayas ve Çakır-Balta, 2008; Kıran, 2011; Kaya, 2013). Geleneksel çocuk oyunlarının uygulama aşamasında öğretmenler kısıtlı imkânlar nedeniyle zorlandıklarını dile getirmişlerdir. Oyunlar için gerekli araç gereç sağlanamaması, sınıf mevcutlarının kalabalık olması ve okullardaki oyun alanlarının yetersizliğini ifade etmişlerdir. Çocuklarla oyunlar oynanırken kuralların belirlenmesi aşamasında ve olası kazalar konusunda öğretmenlerin titiz davranmaları gerekliliğine vurgu yapmışlardır. Az sayıda öğretmen ise okul idaresinden destek alamadıkları ifade etmişlerdir. Celayir (2015), sınıf öğretmenleri ile yaptığı görüşmelerde öğretmenler; yaralanma, sakatlanma riski ve oyun alanlarının yetersizliğini ifade etmişlerdir. Hazar ve ark. (2017), 150 ortaokul öğrencisi ile yürüttükleri çalışmalarında öğrenciler; oyun alanlarının geçmişteki gibi olmadığı ve bu yetersizliğin onları kısıtladığını ifade etmişlerdir. Toksoy (2010), yapmış olduğu çalışmasında, geleneksel çocuk oyunlarının kültürel değerlerin korunması ve gelecek nesillere aktarılmasında önemine vurgu yapmıştır. Yaygınlaşan kent yaşamının oyun alanlarını kısıtlamasının önüne geçilmesi gerektiği ve çocuklara oyun oynayabilecekleri alanlar oluşturulması gerektiği ifade edilmiştir.

Geleneksel çocuk oyunları tarih ve kültür için önemli değerlerdir. Kültür, gelenek ve göreneklerin korunması, öğretilmesi ve gelecek kuşaklara aktarılması aşamasında çocuk oyunları oldukça önemli misyona sahiptir. Çocukların günlük

yaşamlarında ve eğitim hayatlarında bu oyunlarla tanıştırılması ve iç içe olması hem kişisel gelişimleri hem de toplumsal gelişim için önemli ve gereklidir.

Öneriler

- Geleneksel çocuk oyunları spor dalları ile ilişkilendirilerek öğrencilerin okullarda, yaz okullarında, spor okullarında öğrenmeleri sağlanmalıdır.
- Görev yapan sınıf öğretmenlerine geleneksel çocuk oyunları konusunda hizmet içi eğitimler verilmelidir.
- Geleneksel çocuk oyunları konusunda yerel yönetimler kitapçık, dergi ve broşür bastırarak kültürün kalıcı olmasına destek sağlayabilirler.
- Geleneksel çocuk oyunlarından toplumsal değerlerin öğretiminde yararlanılabilir.
- Geleneksel çocuk oyunlarına öğretim programlarındaki dersler ile ilişkilendirilerek yer verilebilir.
- Okullarda geleneksel çocuk oyunlarının tanıtılarak oynatılabilecek alanlar sağlanmalı, öğretmenler araç gereç ihtiyaçları boyutunda da desteklenmelidir.

Kaynakça

- Aliyeva, E.M. (2008). Geleneksel çocuk oyunlarının eğitimsel değeri ve unutulmaya yüz tutmuş ahıska oyunları, *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, XXI (2), 357-367.
- Anılan, H., Girmen, P., Öztürk, A., Koçkar, M.T. (2003). Geleneksel çocuk oyunlarının eğitimsel değeri, OMEP Dünya Konsey Toplantısı ve Konferansı Bildiri Kitabı (Kuşadası 3-5 Ekim 2003), 2-10.
- Budak, M. (2016). Geleneksel çocuk oyunlarının oryantasyon ve ritim yeteneği üzerine etkisi. (Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi/ Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Celayir, İ. (2015). İlkokul programı ve fiziki etkinlikler dersinin işlevselliğinin ve geleneksel çocuk oyunlarının uygulanabilirliğine göre incelenmesi. (Yüksek Lisans Tezi). Fırat Üniversitesi/ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Elazığ.
- Cengiz, S.A. (1997). "Karadeniz ereğli örneğinde çocuk oyunlarının halk bilim açısından değerlendirilmesi", *Çocuk Kültürü*, I. Ulusal Çocuk Kültürü Kongresi Bildirileri. Ankara; Ankara Üniversitesi Çocuk Kültürü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 441-476.

- Fırat, H. (2013). Çocuk oyunları-eğitim ilişkisi: bezirgân başı örneği, *Turkish Studies - International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 8/13, 885-896.
- Hacısalihoğlu, K.M. (2017). Geleneksel çocuk oyunlarının matematiğe uyarlanması ve uygulanması sürecindeki kazanım ve problemlere genel bir bakış, *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 25(6), 2245-2262.
- Hazar, Z., Demir, G. T., Namlı, S., Türkeli, A. (2017). Ortaokul öğrencilerinin dijital oyun bağımlılığı ve fiziksel aktivite düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 11 (3), 319-332.
- Horzum, M.B., Ayas, T., Çakırbalta, Ö. (2008). Çocuklar İçin bilgisayar oyun bağımlılığı ölçeği. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 3(30), 76-88.
- İşler, H. (1997). Tarihsel kökenleri, yayılma, organizasyon biçimleri ve fonksiyonları bakımından geleneksel aba ve şalvar güreşlerinin incelenmesi. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi/ Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Johnson, M.W., Christensen, C.C, Kagermann, H. (2008). Reinventing your business model. *Harvard Business Review*, 86(12): 50-59.
- Kaptan, S. (1991). Bilimsel araştırma teknikleri ve istatistik yöntemleri, Ankara; Bilim Yayınları.
- Karataş, Z. (2015). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri, *Manevi Temelli Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi*, 1 (1), 62-80.
- Kavas, Ü.S. (2016). Geleneksel çocuk oyunlarının resim sanatında tematik açıdan değerlendirilmesi (Antalya Örneği). (Yüksek lisans Tezi). Akdeniz Üniversitesi/ Güzel Sanatlar Enstitüsü, Antalya.
- Kaya, B.A. (2013). Çevrimiçi oyun bağımlılığı ölçeğinin geliştirilmesi. (Yüksek Lisans Tezi). Gaziosmanpaşa Üniversitesi/ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Tokat.
- Kıran, Ö. (2011). Şiddet içeren bilgisayar oyunlarının ortaöğretim gençliği üzerindeki etkileri. (Yüksek Lisans Tezi). Ondokuzmayıs Üniversitesi/ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Samsun.
- Miles, M.B., Huberman, A.M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook*. Thousand Oaks, CA: Sage
- Neuman, W.L. (2012). *Toplumsal araştırma yöntemleri: nicel ve nitel yaklaşımlar III*. Cilt (5. Basım), İstanbul; Yayın Odası.
- Oğuz, M.Ö, Ersoy, P. (2005). Türkiye’de 2004 yılında yaşayan geleneksel çocuk oyunları, Ankara; Gazi Üniversitesi Thbmer Yayınları.

- Özden Gürbüz, D. (2016). Geleneksel çocuk oyunları ve eğitimsel işlevleri: emirdağ örneği. *International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*. 11(14), 529-564.
- Özer, A., Gürkan, C., Ramazanoğlu, O. (2006). Oyunun çocuk gelişimi üzerine etkileri. *Doğu Anadolu Bölgesi Araştırmaları*. 5 (6), 67 -79.
- Sağlam, T. (1997). "Türk çocuk oyunlarında ritüel öğeler", çocuk kültürü, I. Ulusal Çocuk Kültürü Kongresi Bildirileri. Ankara: Ankara Üniversitesi Çocuk Kültürü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 416-441.
- Sönmez, V., Alacapınar, F.G. (2011). Bilimsel araştırma yöntemleri, Ankara; Anı Yayıncılık.
- Sümbüllü, Y.Z., Altınışik, M.E. (2016). Geleneksel çocuk oyunlarının değerler eğitimi açısından önemi. *Erzurum Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(2), 73-85.
- T.C. Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim Genel Müdürlüğü. (2010). Çocuk Oyunları Ankara; MEB Yayınevi.
- Toksoy, Ç.A. (2010). Yarışma niteliği taşıyan geleneksel çocuk oyunları. *Çevrimiçi Tematik Türkoloji Dergisi*, 2(1), 205-220.
- Yıldırım, A, Şimşek H. (2005), Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri, Genişletilmiş 5. Baskı, Ankara; Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, A., Şimşek H.(2008). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri (7. Baskı). Ankara; Seçkin Yayıncılık.